

Johan Schep

Een gehoorzaam hart

Over eigendunk, tradities en routine

‘Ik woon in de hoge hemel en in het heilige, en bij de verbrijzelde en nederige van geest, om levend te maken de geest van de nederigen, en om levend te maken het hart van de verbrijzelden’.

Jesaja 57:15

Eigendunk

Gedurende de openbare bediening van de Heere Jezus stelde Hij de eigengerechtigheid en het ongeloof van de farizeeën aan de kaak (Luc. 11:39-54; 18:9-14). Het verdrietige is dat zij overtuigd waren dat ze het bij het juiste eind hadden. De farizeeër in de gelijkenis bad in feite niet tot de Heere, maar hij sprak tegen zichzelf en vertelde zichzelf hoe goed hij was. De Joden hoefden maar eenmaal per jaar verplicht te vasten (Lev. 16:29), maar hij vastte tweemaal per week en gaf tienden tot in detail van alles wat hij bezat (Matt. 23:23; Luc. 18:12).

De farizeeër dacht dat de tollenaar een zondaar was, maar deze man ging juist gerechtvaardigd terug naar zijn huis en de farizeeër niet. Rechtvaardiging uit genade betekent dat de basis het offer van Jezus Christus is (Rom. 3:19-4:25). De tollenaar sloeg op zijn borst en hij riep tot God om genade. Hij wist hoe groot zijn zonde tegenover een heilig God was. De trots van de farizeeër veroordeelde hemzelf. Het geloof van de tollenaar redde hem. In tegenstelling tot de trotse farizeeër werden de jonge kinderen bij Jezus gebracht (Luc. 18:15).

Traditie

Wat sterk is bij het Joodse volk zijn de tradities van de vaders. Het kan zijn dat tradities in de weg staan voor verandering. In Engeland is een gezegde: 'We hebben het altijd zó gedaan' (We have always done it this way). Er was één vastendag vastgelegd door de Heere God (Lev. 23:16-23). Maar de Joden hadden er vastendagen aan toegevoegd. De vraag was nu de tempel *herbouwd* is, of het nodig is dat er gevast wordt vanwege de vernietiging van de *vorige* tempel.

'(...) Toen kwam het woord van de Heere van de legermachten tot mij: Zeg tegen de hele bevolking van het land en tegen de priesters: Wanneer u deze zeventig jaar gevast en rouw bedreven hebt in de vijfde en in de zevende maand, hebt u dan werkelijk voor Mij gevast? Of als u at en als u dronk, was u het niet die at en was u het niet die dronk? (...) Zo zegt de Heere van de legermachten: Het vasten in de vierde, het vasten in de vijfde, het vasten in de zevende en het vasten in de tiende maand, zal voor het huis van Juda worden tot vreugde, tot blijdschap en tot vreugdevolle feestdagen. Heb dan de waarheid en de vrede lief!' (Zach. 7:1-14; 8:19).

Zoals ook gebruikelijk is bij de rabbijnen stelde Zacharia hen enkele vragen. Toen jullie hebben gevast of hebben feestgevierd, deden jullie dit voor de Heere of voor jullie zelf? De profeten waren er altijd op uit dat het innerlijk van de mens, het hart, werd besneden (Jer. 4:4). De Heere verlangt altijd gehoorzaamheid boven de offeranden (1 Sam. 15:22). Maar het leven was op die manier vredevol. Het bijhouden van tradities was gemakkelijker dan een ontmoeting met de Heere Zelf.

Zacharia veroordeelde de tradities niet, hij benadrukte alleen dat het geestelijk leven niet aan- en uitgaat zoals het licht. Als we vasten moet het privé zijn, om de Heere te vereren (vgl. 1 Kor. 10:31). Het uiteindelijke woord van de Heere was dat al het vasten zou uitlopen op een Feest. Dit zal gebeuren tijdens het Vrederijk als de Messias op de troon van David zal zitten (Zach. 7:8-8:23).

Routine

De profeet herinnerde aan hun voorvaders, die uit routine hun religie onderhielden, maar de Heere niet hoorden spreken om Hem te gehoorzamen. Daarom was Jeruzalem vernietigd. Hun godsdienst was een deel van hun eigen leven geworden. De Heere maakte duidelijk dat Hij niet was geïnteresseerd in hun offers en hun gebeden, maar wel in de gehoorzaamheid van hun harten (Deut. 10:18-22). Iemand zei eens: traditionalisme is het geloof van de doden. De mensen

gaan door met hun routine, zonder dat hun innerlijk – het hart – verandert. Het is veel gemakkelijker om een religie van gewoonten na te volgen dan een religie van het hart. Soms is de manier om tot werkelijke gemeenschap met de Heere te komen door hartzee, door moeite en leed. *‘Voordat ik verdrukt werd dwaalde ik, maar nu neem ik Uw woord in acht’* (Ps. 119:67).

Oude Sporen 2019

